

Finansdepartementet

Finansministern

Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt

Ett fungerande skattesystem där var och en gör rätt för sig är en förutsättning för den svenska modellen. Skatteflykt och skatteundandragande innebär mycket stora kostnader för Sverige och andra länder och det drar undan resurser från vår gemensamma välfärd. Skattefusk och skatteundandragande skadar själva fundamentet i marknadsekonomin; en fri och rättvis konkurrens. Betydande resurser läggs också på avancerade bolagskonstruktioner och ägarstrukturer som inte adderar något värde i ekonomin men som minimerar det enskilda bolagets skattebetalningar. Att säkerställa ett enkelt skattesystem med få möjligheter till skatteundandragande är därmed en central frågeställning för den globala ekonomins effektivitet och funktionssätt.

Att motverka skattefusket är även viktigt av andra skäl. Tilltro mellan medborgare och ett brett stöd för våra samhällsinstitutioner bygger på att människor upplever att såväl andra människor som företag och myndigheter gör rätt för sig. Skattefusk kan också vidga klyftor och öka ojämlikheten när skatteuttaget övervältras på andra grupper i samhället.

Ju mer komplext ett skattesystem är, desto större är gråzonerna som möjliggör skatteundandragande. I Sverige ska skattereglerna vara så enkla och tydliga som möjligt och det ska vara lätt att göra rätt.

Internationella uppskattningar av skatteundandragandet tyder på att mycket stora belopp går förlorade för världens länder. Till exempel bedömer EU-kommissionen att EU-länderna förlorar 50 miljarder euro årligen på organiserade momsbedrägerier och konservativa bedömningar från OECD talar om ett globalt skatteundandragande inom företagsbeskattningen på 100-240 miljarder dollar om året. Det bedrivs

därför ett internationellt arbete i de här frågorna, bland annat inom ramen för G20/OECDs projekt mot skattebaserosion och vinstflyttning (BEPS) och genom det globala forumet för transparens och informationsutbyte på skatteområdet.

Arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt behöver dock fortsätta, på såväl internationell som nationell nivå. En viktig del i det internationella arbetet är att stärka förutsättningarna för utvecklingsländer att bekämpa kapital- och skatteflykt, eftersom detta ofta drabbar fattiga länder särskilt hårt. Regeringen kommer att prioritera följande åtgärder i arbetet mot skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt:

1. Inkludera fler länder i globala standarder för transparens och informationsutbyte

Skatteflykt, skatteundandragande och penningtvätt ges allt mer uppmärksamhet internationellt. Ett betydande arbete för att etablera globala standarder för transparens och informationsutbyte på begäran samt automatiskt informationsutbyte har utförts. Även om detta arbete, där f.n. 133 länder deltar, har varit mycket framgångsrikt är det fortfarande många länder som inte har anslutit sig. Granskningen av att regelverken åtföljs behöver också fortsätta, och såväl administrativa rutiner som vilken information som delas behöver utvärderas. Sverige kommer aktivt arbeta för att fler länder ansluter sig till detta arbete.

2. Inför automatiskt informationsutbyte om verkliga ägare

Ett stort problem i såväl Panamaskandalen som andra skandaler kring internationellt skattefusks har varit användandet av så kallade målvakter eller brevlådeföretag. Sverige och andra EU-länder ska upprätta register med information om verkliga huvudmän senast i juni 2017. Regeringen kommer nu arbeta för ett globalt införande av denna typ av register, där det framgår information om bl.a. bolags och trusters verkliga huvudmän, dvs. personer som genom ägande eller på annat sätt utövar den yttersta kontrollen i en juridisk person eller konstruktion.

För att länder fullt ut ska kunna dra nytta av register över verkliga huvudmän måste det finnas ett utbyte av informationen mellan länder. Det är nödvändigt för att få en fullständig genomlysning av ägar- och kontrollstrukturer. Sverige har nu anslutit sig till G5-ländernas initiativ till framtagandet av en global standard för ett automatiskt informationsutbyte av detta. Arbetet måste påbörjas så snart som möjligt. Vi uppmanar alla andra länder att också ansluta sig till initiativet och arbetar för att standarden ska bli global.

3. Inför informationsplikt för skatterådgivare

Regeringen kommer att tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att införa en skyldighet för skatterådgivare att informera Skatteverket om skatteupplägg. Detta skulle kunna utgöra underlag för Skatteverket att reagera snabbt mot skatteflykt och skatteundandragande. Utredningsdirektiv förbereds just nu i Regeringskansliet. Vi uppmanar även andra länder som saknar regler om informationsskyldighet för skatterådgivare att också införa sådana regler.

4. Skapa en global svart lista över icke samarbetsvilliga länder och inför skarpa motåtgärder

För att stärka internationella påtryckningar mot jurisdiktioner kommer vi att arbeta för att ta fram en gemensam EU-lista över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Detta är ett första steg mot en global lista. Det globala forumet för transparens och informationsutbyte bedriver ett viktigt och framgångsrikt arbete med övervakning och utvärdering av standarderna för skattetransparens. Det globala forumets arbete utgör därför en lämplig grund för framtagandet av en global svart lista. Utöver transparens och informationskrav bör också länder som bedriver skadlig skattekonkurrens identifieras. Sådant arbete kommer att ske inom OECD:s forum för skadlig skattepraxis (FHTP) som ska arbeta inom det *inkluderande ramverk* för genomförande av BEPS-åtgärderna¹ som OECD har tagit fram. Därigenom kommer även länder som inte är medlemmar i OECD att delta i arbetet med att utvärdera potentiellt skadliga skatteåtgärder. FHTP bör därför leda detta arbete. Sverige ska också verka för att gemensamma och skarpa motåtgärder mot svartlistade jurisdiktioner vidtas. Detta görs lämpligen inom ramen för det *inkluderande ramverk* för genomförande av BEPS-åtgärderna som har tagits fram inom OECD.

5. Stärk arbetet mot momsbedrägerier

En betydande del av skattefusket inom EU sker i form av momsbedrägerier.

Sverige kommer att se över den svenska mervärdesskattelagen så att det både blir lättare för företagen att göra rätt och för Skatteverket att genomföra kontroller. Detta arbete är en del av den översyn som aviserats i budgetpropositionen för 2016. Utredningsdirektiv för detta förbereds just nu i regeringskansliet.

¹ G20 och OECD har lämnat rekommendationer till olika åtgärder för att motverka skattebaserosion och vinstflyttningar (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS). G20/OECD-arbetet mot BEPS har nu gått in i övervaknings- och implementeringsfas.

Dessutom pågår inom EU ett omfattande arbete mot momsbedrägerier där Sverige deltar aktivt. I mars 2016 presenterade EU-kommissionen sin handlingsplan för moms. En viktig del i handlingsplanen är att förändra regler och förbättra samarbetet mellan myndigheter och medlemsstater för att bekämpa momsbedrägerier. Regeringen kommer driva på för att samarbetet inom Eurofisc förstärks och utvecklas. Eurofisc är ett nätverk där medlemsstaternas myndigheter kan arbeta tillsammans för att upptäcka fusk i ett tidigt skede.

6. Förstärk skattetilläggets avskräckande effekt

Uppgiftsskyldigheten, t.ex. skyldigheten att lämna inkomstdeklaration, är en central del i det svenska skattesystemet. Vårt beskattningssystem bygger till stor del på uppgifter som de skattskyldiga själva lämnar. Skattetillägg, som är en sanktion som tas ut om inte korrekta uppgifter lämnas, är ett viktigt verktyg för att säkra ett korrekt uppgiftslämnande och ett korrekt uttag av skatter och avgifter. Regeringen kommer därför att tillsätta en utredning för att se över bestämmelserna om beräkning av skattetillägg. Syftet ska bl.a. vara att förstärka skattetilläggets allmänpreventiva effekt.

7. Förstärk Skatteverkets resurser

Skatteverket ska kunna använda den information som erhålls via informationsutbyten på ett effektivt sätt. Sverige förstärker därför successivt Skatteverkets resurser för att myndigheten ska kunna utöka den internationella kontrollen av skattefusk och skatteupplägg. Syftet med de tillförda resurserna är att Skatteverket dels ska förstärka ärendehandläggningen, dels utveckla IT-system för automatiskt informationsutbyte inom EU, OECD och med de nordiska länderna samt utbyte med USA enligt FATCA-avtalet.

8. För upp skattefrågor på styrelsenivå i företagen

Striktare regler, förstärkta kontroller och hårdare påföljder kommer inte räcka hela vägen fram. Regeringen vill därför stödja ett ökat ansvarstagande för företagens agerande i de gråzoner som alltid kommer att uppstå i en global ekonomi. Det är viktigt att skattefrågorna även diskuteras i styrelserummen. Företag bör därför utarbeta en skattepolicy och ett internt kontrollsystem så att ledningens agerande sker i överensstämmelse med styrelsens uppfattning av skatteriskfrågan. Regeringen kommer att ge Skatteverket i uppdrag att beskriva det arbete som görs i dag för att uppmuntra företag till att utarbeta en skattepolicy samt lämna förslag på konkreta åtgärder för hur detta arbete kan

förstärkas. Vidare kommer regeringen att bjuda in till samtal med Svenskt Näringsliv och Business Europe i denna fråga.

9. Stötta kapacitetsbyggnad i utvecklingsländer

Utvecklingsländerna är bland de hårdast drabbade av det internationella skatteundrandragandet. För att möjliggöra för utvecklingsländer att upptäcka och motverka skatteflykt och få in de skatter som ska betalas i enlighet med deras skattelagstiftning räcker inte ett utvecklat informationsutbyte. Arbetet med kapacitetsuppbyggnad som bedrivs såväl av olika internationella organisationer som av olika länder är av central betydelse. Sverige stödjer detta viktiga arbete, bland annat genom den Sidafinansierade verksamhet som Skatteverket bedrivit i exempelvis Kenya, Moldavien, Kambodja och Mocambique, och uppmanar andra länder att också göra det. För att detta arbete ska kunna bedrivas så effektivt som möjligt är det viktigt att förbättra koordineringen av de olika kapacitetsuppbyggande åtgärder som vidtas av olika intressenter. För att förstärka arbetet kommer Sverige erbjuda sig att stå värd för en internationell konferens om kapacitetsuppbyggnad på skatteområdet under 2017.

Det är viktigt att det internationella skattearbetet gällande kapital- och skatteflykt är inkluderande och att alla berörda länder ges möjlighet att påverka. Sverige verkar för att länder med svagare röst inkluderas och att deras intressen tillgodoses i de internationella processerna gällande kapital- och skatteflykt. Vid konferensen om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba sommaren 2015 togs beslut om att stärka FN:s skattekommitté, både med avseende på resurser och på antal möten. Detta håller nu på att omsättas i praktiken. Sverige bidrar härmed bland annat genom att verka för att FN:s skattekommitté förstärks med mer personal.

10. Vidta ytterligare åtgärder mot inhemskt skattefusk och svartarbete

Skatteundrandragande och penningtvätt uppkommer inte bara på internationell nivå. Regeringen har vidtagit och föreslagit flera åtgärder som syftar till att minska skatteundrandragandet i det svenska skattesystemet.

För att motverka skattefusk och svartarbete kommer regeringen att arbeta för att personalliggare införs i fler branscher. Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att lämna förslag på hur systemet med krav på personalliggare kan utvidgas till att även omfatta bilverkstäder, partihandel med livsmedel samt kropps- och skönhetsvård.

Vidare har regeringen föreslagit att kravet på kassaregister ska utvidgas till att också omfatta företag som inte har fast driftställe i Sverige.

Regeringen avser också att införa en skyldighet om att månadsvis redovisa utbetald ersättning för arbete på individnivå i en arbetsgivardeklaration, i stället för bara en gång om året i en kontrolluppgift. Om Skatteverket skulle få tillgång till sådana löpande uppgifter på individnivå skulle Skatteverket få ett bättre underlag för skattebeslut och kunna effektivisera kontrollverksamheten.